

Статистичні виміри змін у судовій системі (міжнародна практика)

Інформаційна довідка, підготовлена Європейським
інформаційно-дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

I. Фінансування судової системи

Таблиця 1.

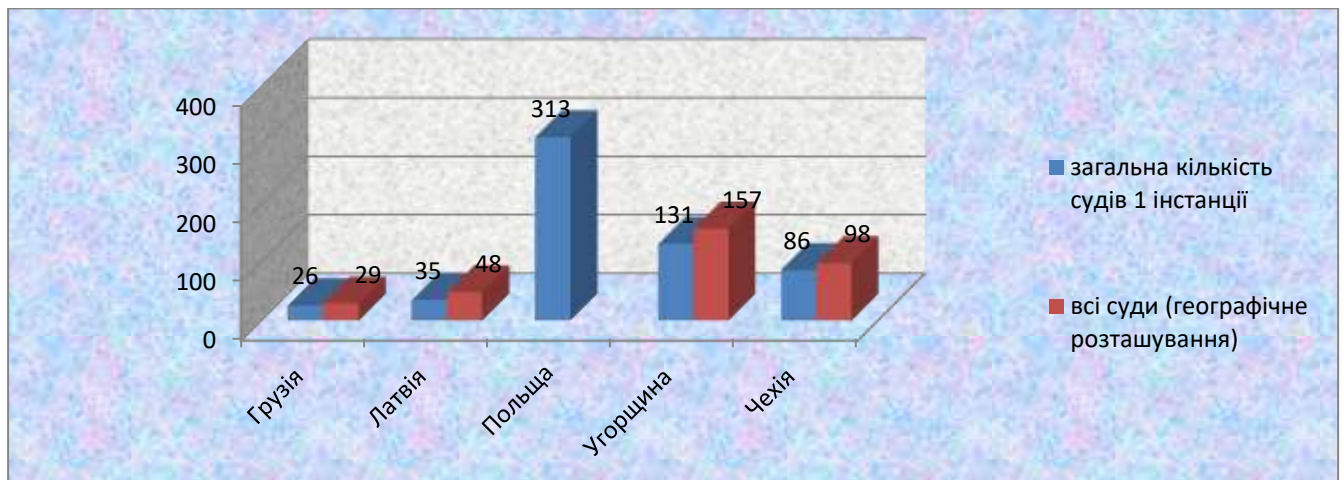
Бюджет судової системи

Країна	Бюджет судової системи (бюджет судів + правова допомога + прокурорська служба)			Затверджений бюджет для всіх судів		
	2010 рік	2012 рік	2014 рік	2010 рік	2012 рік	2014 рік
Грузія	24 628 865 €	25 980 182 €	35 742 630 €	16 214 854 €	16 714 717 €	20 939 664 €
Латвія	53 676 350 €	65 953 173 €	74 726 905 €	36 919 820 €	44 494 921 €	51 305 248 €
Польща	1 700 843 570 €	1 827 573 567 €	1 868 303 395 €	1 365 085 000 €	1 379 338 000 €	1 405 850 000 €
Угорщина	362 127 276 €	452 447 662 €	403 794 297 €	259 501 133 €	325 687 695 €	283 479 317 €
Чехія	458 305 311 €	479 600 709 €	470 508 165 €	346 497 809 €	370 751 152 €	345 730 027 €

Примітка: Більш детальна інформація стосовно фінансування правосуддя наведена у звіті Європейської комісії з питань ефективності правосуддя (CEPEJ)¹.

II. Кількість судів та суддів

Графік 1. Кількість судів 1-інстанції та кількість всіх судів географічного розташування за 2014 рік

Джерело: Побудова власна на основі даних звіту Європейської комісії з питань ефективності правосуддя Ради Європи (CEPEJ Study №23 report)²

¹ European judicial systems Efficiency and quality of justice [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2016/publication/CEPEJ%20Study%2023%20report%20EN%20web.pdf>.

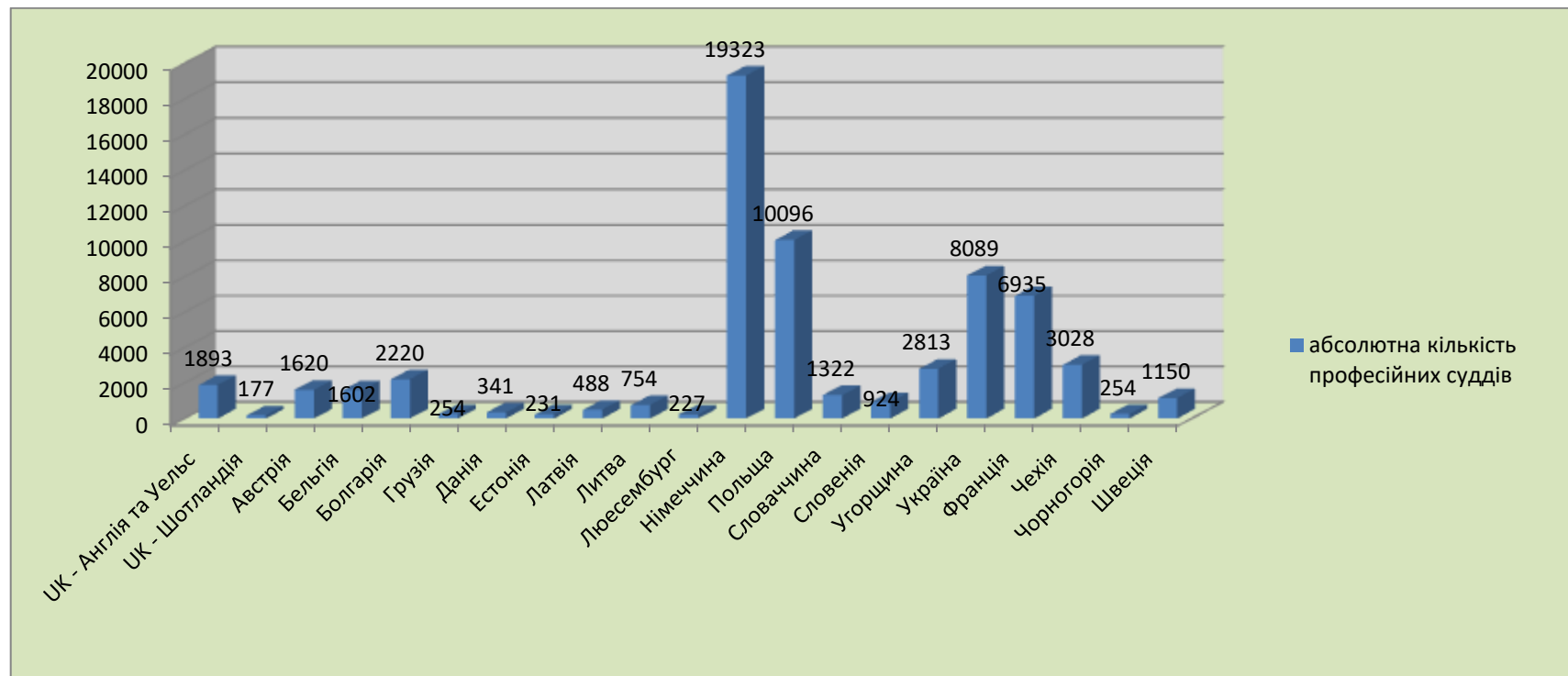
² Попереднє джерело.

Кількість судів 1-інстанції та кількість всіх судів географічного розташування за 2014 рік

Країна	Загальна кількість судів 1 інстанції	Всі суди (географічне розташування)
UK - Англія та Уельс	482	482
UK - Шотландія	75	40
Австрія	147	103
Бельгія	238	288
Болгарія	145	168
Грузія	26	29
Данія	26	29
Естонія	6	22
Латвія	35	48
Литва	59	62
Люксембург	8	8
Німеччина	1008	1101
Польща	313	
Словаччина	63	64
Словенія	60	77
Угорщина	131	157
Україна	719	766
Франція	1880	643
Чехія	86	98
Чорногорія	18	22
Швеція	72	95

Джерело: Звіт Європейської комісії з питань ефективності правосуддя Ради Європи

Графік 2. Кількість професійних суддів станом на 2014 рік

Джерело: Побудова власна на основі даних звіту Європейської комісії з питань ефективності правосуддя Ради Європи (CEPEJ Study №23 report)³

Примітка: У звіті Європейської комісії з питань ефективності правосуддя дослідники вводять такі поняття, як **професійний суддя**, **професійний суддя на нерегулярній основі (запасний)**, **непрофесійний суддя**. Так, під поняттям **професійний суддя** мається на увазі суддя, який пройшов навчання та отримує зарплату як такий, основна функція - працювати суддею, а не прокурором.

³ European judicial systems Efficiency and quality of justice [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2016/publication/CEPEJ%20Study%2023%20report%20EN%20web.pdf>.

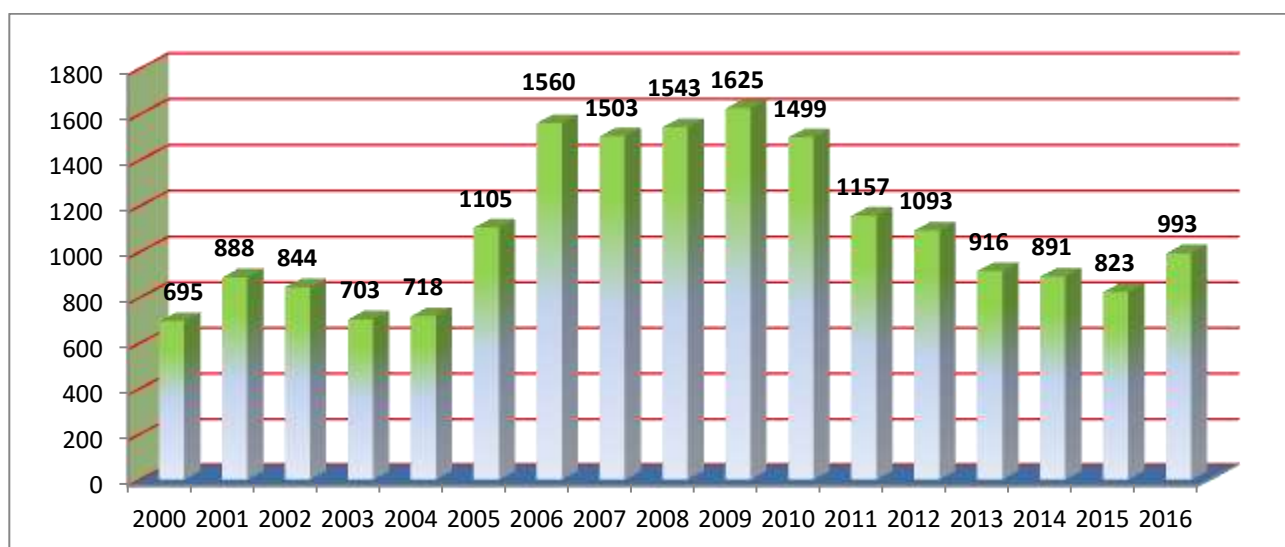
Кількість професійних суддів на 100 000 населення

Країна	2010 рік	2012 рік	2014 рік
UK - Англія та Уельс	3,6	3,6	3,3
UK - Шотландія	3,5	3,5	3,3
Австрія	17,8	18,3	18,9
Бельгія	14,8	14,3	14,3
Болгарія	30	30,7	30,8
Грузія	5,2	5,4	6,8
Данія	6,7	6,6	6
Естонія	16,7	17,7	17,6
Латвія	21,2	21,5	24,4
Литва	23,9	25,6	25,8
Люксембург	36,7	40,4	40,3
Німеччина	24,3	24,7	23,9
Польща	27,8	26,2	26,2
Словаччина	24,9	24,2	24,4
Словенія	49,9	47,1	44,8
Угорщина	29	27,9	28,5
Україна	16,9	17,1	18,8
Франція	10,7	10,7	10,5
Чехія	29,1	29,1	28,8
Чорногорія	41,9	42,4	41
Швеція	11,5	11,8	11,8

Джерело: Звіт Європейської комісії з питань ефективності правосуддя (CEPEJ)

III. Щорічна кількість рішень Європейського Суду з прав людини

Графік 3. Кількість рішень з 2000 року

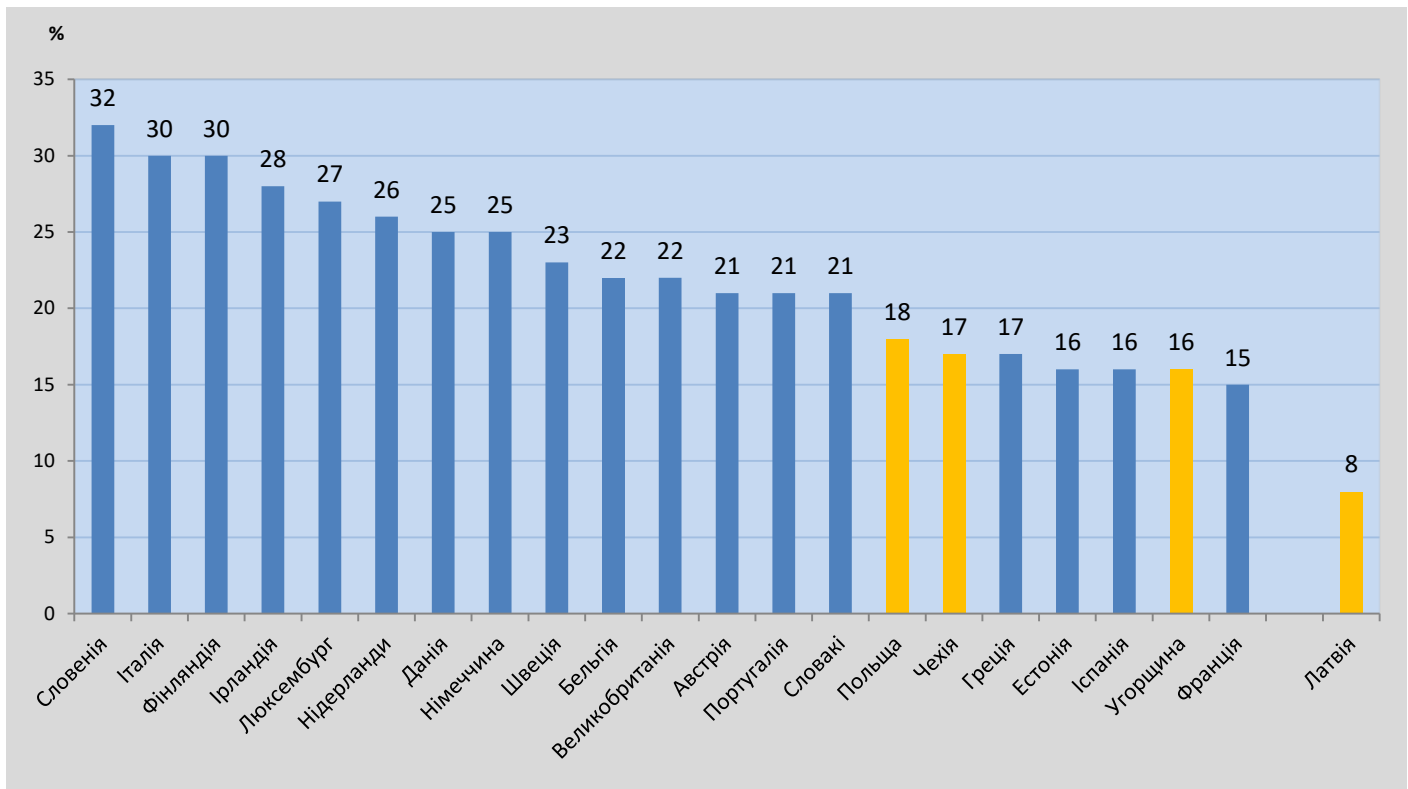
Джерело: Побудова власна на основі даних Європейського суду з прав людини⁴

⁴ Analysis of statistics 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.echr.coe.int/Documents/Stats_analysis_2016_ENG.pdf.

IV. Доступ до правосуддя

Ефективний доступ до служб правосуддя є найважливішим чинником, що визначає загальне зростання, добробут громадян та раціональне державне управління. Верховенство закону, безпека та правосуддя впливають на економічні показники, бізнес та інвестиційний клімат.

Графік 4. Відсоток осіб, які відчують високу поінформованість щодо юридичних процедур, 2013 рік⁵

Джерело: Європейська Комісія, Government at a Glance 2015⁶, Flash Eurobarometer 385, Justice in the EU, 2013

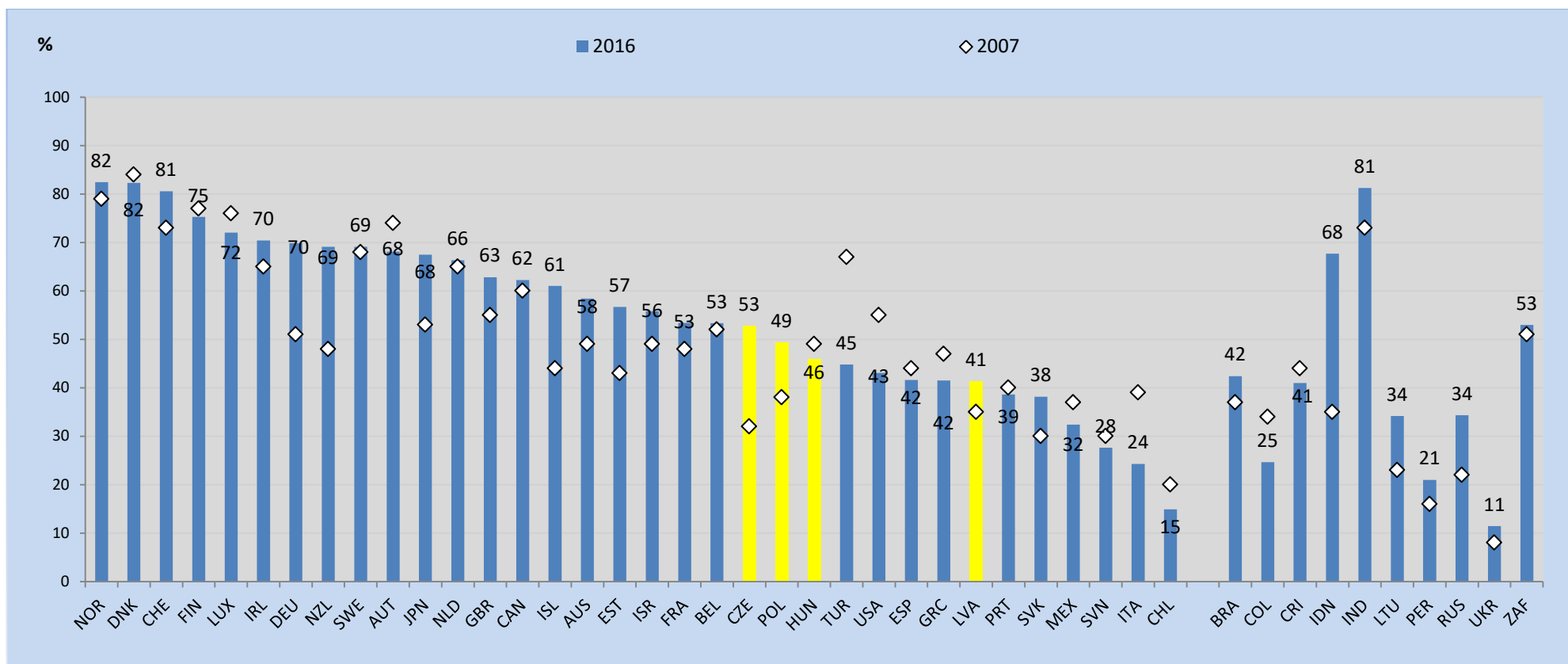
V. Рівень довіри до судової системи

Доступ до судової системи підвищує довіру суспільства до державних установ, надаючи гарантії від неправомірної поведінки. Дослідження показують, що країни з більш високим рівнем довіри до правосуддя, як правило, схильні мати більшу державну підзвітність.

⁵ Access to judicial systems and legal information [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.oecd-ilibrary.org/sites/gov_glance-2015-en/12/05/index.html?contentType=&itemId=%2fcontent%2fchapter%2fgov_glance-2015-59-en&mimeType=text%2fhtml&containerItemId=%2fcontent%2fserial%2f22214399&accessItemIds=.

⁶ Government at a Glance 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2015_gov_glance-2015-en.

Графік 5. Довіра громадян до судової системи та судів, 2007 рік та 2016 рік (% громадян)⁷

Джерело: Gallup World Poll (database)

Примітка:

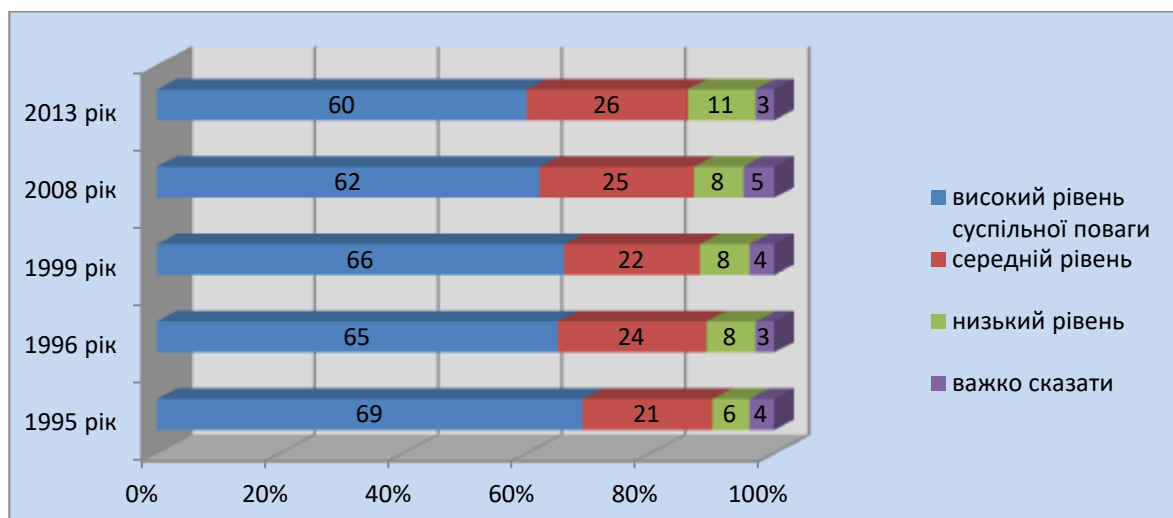
Дані відповідають % відповіді "так" на запитання: "У цій країні ви впевнені в кожному з наступних чи ні? Як щодо судової системи та судів?"

⁷ Citizen confidence with the judicial system, 2007 and 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2017/citizen-confidence-with-the-judicial-system-and-the-courts-2007-and-2016_gov_glance-2017-graph168-en

VI. Рейтинг престижності професії судді

Республіка Польща

Графік 6. Престиж професії судді в 1995-2013 роках (% опитуваних)

Джерело: Побудова власна на основі даних CBOS (Центр дослідження суспільної думки)⁸⁹

Відповідно до даних CBOS вищі позиції рейтингу займають такі професії, як професор університету, гірник, медсестра, вчитель, бухгалтер, адвокат, інформатик, комп'ютерний аналітик.

Чеська Республіка

Таблиця 4.

Престиж професій в 2004-2016 роках¹⁰

Професія	11/2004		6/2007		6/2011		6/2013		2/2016	
	середній бал	рейтин г	середній бал	рейтин г	середній бал	рейтин г	середній бал	рейтин г	середній бал	рейтин г
Лікар	89,5	1	89,8	1	89,1	1	91,5	1	90,2	1
Науковець (Vědec)	80,7	2	81,8	2	75,4	2	76,3	2	77,2	2
Медсестра					73,9	3	74,8	3	72,9	3
Викладач в університеті	78,5	3	78,2	3	72,4	4	74,6	4	72,9	4
Вчитель в школі	71,3	4	70,7	4	70,3	5	71,1	5	70,8	5
Суддя	64,8	6.	65,0	7.	61,0	7.	66,3	6.	64,0	6

⁸ PiS przesadza, mówiąc o fatalnych ocenach sądów w Polsce [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://oko.press/pis-przesadza-mowiac-o-fatalnych-ocenach-sadow-polsce/>.

⁹ PRESTIŽ ZAWODŮW [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2013/K_164_13.PDF.

¹⁰ Prestiž povolání – únor 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2025/f9/eu160309.pdf.

Методологія визначення престижності професії. Центр оцінки суспільної думки в Чехії провів дослідження, запропонувавши громадянам оцінити професії з поданого списку (всього запропоновано оцінити 26 професій), шляхом виставлення **балів від 1 до 99 (99 балів – професія, яка найбільше цінується)**. Відповідно до проведеного дослідження професія судді займає вищі позиції, ніж професія дизайнера, програміста, поліцейського, приватного фермера, солдата, бухгалтера, менеджера, міністра.

**Інформацію підготувала Валентина Головань,
аналітик ЄІДЦ**